
Safeguarding Intangible Cultural Heritage and Museums

A Crossing of Several Projects and Trajectories

This special issue of the journal *Volkskunde* is a scholarly product of a collaboration between actors in the IMP project and the UNESCO chair on critical heritage studies and the safeguarding of intangible cultural heritage of the Vrije Universiteit Brussel.

IMP refers to the *Intangible Cultural Heritage and Museums Project*. This is an initiative of Werkplaats immaterieel erfgoed (Workshop intangible heritage) in Belgium, KIEN (Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland) / the Dutch Centre for Intangible Heritage) in the Netherlands, SIMBDEA (Società Italiana per la Museografia e I beni Demoetnoantropologici) in Italy, the Verband der Museen der Schweiz (Switzerland) and the CFPCI (Maison des Cultures du Monde-Centre Français du Patrimoine Culturel Immatériel) in France. They successfully applied for funding by the Creative Europe program of the European Union, and among others received co-financing from the Flemish government.

The project was also supported and followed closely by two major museum networks, ICOM (International Council of Museums) and NEMO (Network of European Museum Organisations). We do wish to emphasize and salute the fact that these organisations, together with UNESCO, were actively involved. In the contribution by Hanna Schreiber to this volume, documents, statements and publications of NEMO are examined dating from before the start of the IMP project: safeguarding intangible cultural heritage was not top of mind nor of the agenda. Consulting the NEMO website in 2020 and acknowledging the active participation of NEMO representatives, does raise hopes, intangible heritage and the IMP project is henceforth part of the network's frame of reference. As you will also discover in this volume, ICOM was actively discussing the safeguarding of intangible cultural heritage in the years before and after the adoption of the 2003 UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. We hope the IMP trajectory and this and other publications will be part of a rise of attention and interest in the museum world.

From the start of the project there was also the support of the ICH NGO FORUM, active among others in UNESCO. It is the international platform of NGOs accredited to the UNESCO 2003 Convention. Four out of five of the core partners are themselves UNESCO accredited NGOs.

The European project ran from 2017 to 2020. The team organized five international conferences and five expert meetings in the partner countries and a final conference in Brussels. The themes of the five sessions were (always in connection to safeguarding intangible heritage and museums): diversity (Rotterdam, 2017), participation (Palermo, 2018), urbanized society (Berne, 2018), innovation (Aubusson, 2019) and cultural policies (Mechelen, 2019). On top of these two-day sessions, there was a concluding international symposium *Museums and intangible heritage: towards a third space in the heritage sector* in Brussels on February 26th, 2020. The project sponsored five co-creations between museums and practitioners of intangible cultural heritage. It provided a podium for museums and intangible cultural heritage networks from Belgium, France, the Netherlands, Switzerland, Italy and Belgium. It mobilized academic scholars and other heritage experts.

All these efforts resulted in a dedicated website (www.ICHandmuseums.eu), a toolkit and a series of published texts, of which the book is the most substantial: *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a third space in the heritage sector. A companion to discover transformative heritage practices for the 21st century*.¹ This publication, edited by Tamara Nikolić Đerić, Jorijn Neyrinck, Eveline Seghers and Evdokia Tsakiridis and available for free, can also be considered as a companion to this special issue of *Volkskunde* titled *Transforming, Not Saving: Intangible Cultural Heritage, Museums and/or the World*.

During the five two-day sessions and the international symposium in 2017, 2018, 2019 and 2020 many scholars (and others) presented papers, lectures and interventions. There are reports available on the IMP website and in some cases also video and sound recordings. But it should be clear that not all contributions were published. Connected to the project, there was also a Think Tank active, that contributed in several ways, with talks, conclusions and discussions.

During the IMP Think Thank meetings and between the members of the Steering Group, the idea emerged to also ensure an extra scholarly output, next to the toolkit and the other foreseen publications. In 2020 an extensive article about the project was published, both in English and in Korean, in the *International Journal of Intangible Heritage*.² In it, the authors discuss the results and focus in particular on the ‘third space’ approach, not only to be interpreted as an intersection where museum practices and safeguarding intangible cultural heritage intertwine, but also with broader theoretical ramifications by Homi K. Bhabha and others. This theoretical framework is also part of the IMP companion. In this volume we will add several other concepts and perspectives that can be part of the theoretical toolkit. Several articles included

1 T. Nikolić Đerić e.a. (eds.), *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*. Bruges, 2020. This book, several practical tools and many other documents can be downloaded for free on www.ICHandmuseums.eu/en/imp-toolkit.

2 J. Neyrinck, E. Seghers and E. Tsakiridis, ‘At the interface between living heritage and museum practice: dialogical encounters and the making of a “third space” in safeguarding heritage’, *International Journal of Intangible Heritage* 15, 2020, p. 61-85.

in this issue of *Volkskunde* were presented, in an earlier version, during the final international IMP symposium or during the different preceding sessions. Other articles were specifically written for this special issue, e.g. to complete the series of case-studies presented already in the *IMP Companion*. As emphasized before, this issue of *Volkskunde*, together with the article in the 2020 series of the *International Journal of Intangible Heritage Studies* and the publication *Towards a Third Space in the Heritage Sector*, has the aim to put the theme of museums and safeguarding intangible heritage on the agenda of museology, anthropology, folklore studies, critical heritage studies and other transdisciplines. It was launched at the occasion of the Fifth Biennial Conference of the Association of Critical Heritage Studies (ACHS) in London in August 2020, that was transformed into a virtual conference, due to the COVID-19 pandemic.

The other partner (and co-sponsor) in this publication project in *Volkskunde* is the UNESCO Chair on Critical Heritage Studies and the Safeguarding of Intangible Heritage, in the Faculty of Arts and Philosophy at the Vrije Universiteit Brussel. The work, projects and plans of this UNESCO chair were extensively presented and discussed in a previous issue of this journal.³ The chairholder was a member of the IMP Think Tank, contributed to several expert meetings and conferences and also to the *Companion*.⁴ One of the specific goals in the project of the UNESCO chair is to advocate for the use of the Council of Europe's Framework Convention on the value of cultural heritage (Faro 2005), the importance of article 15 of the UNESCO 2003 Convention and the involvement of communities, groups and individuals (CGIs), the potential of the ethical instruments of the 2003 UNESCO Convention and the impact of this convention in glocal and global heritage policy and the role safeguarding intangible cultural heritage plays in this.⁵ There is a whole network of UNESCO

3 M. Jacobs e.a., 'Internationale netwerking, duurzame ontwikkeling en evolverende kaders. Het programma van de UNESCO-leerstoel voor kritische erfgoedstudies en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed aan de Vrije Universiteit Brussel', *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 120:2, 2019, p. 179-191.

4 M. Jacobs, 'CGIs and Intangible Heritage Communities, museums engaged', in: T. Nikolić Đerić e.a. (eds.), *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*. Bruges, 2020, p. 38-41; M. Jacobs, 'As well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith', in: Nikolić Đerić, *Museums*, p. 47-49.

5 See for those topics M. Jacobs, 'Article 15. Participation of Communities, Groups, and Individuals. CGIs, not Just "the Community"', in: J. Blake and L. Lixinski (eds.), *The 2003 UNESCO Intangible Heritage Convention. A Commentary*. Oxford, 2020, p. 273-289; M. Jacobs, 'La sauvegarde du patrimoine culturel immatériel et l'éthique', in: F. Lempereur (ed.), *Patrimoine culturel immatériel*. Liège, 2017, p. 247-259; M. Jacobs, 'The Spirit of the Convention: Interlocking Principles and Ethics for Safeguarding Intangible Cultural Heritage', *International Journal of Intangible Heritage* 11, 2016, p. 71-87; M. Jacobs, J. Neyrinck and A. Van der Zeijden, 'UNESCO, Brokers and Critical Success (F)Actors in Safeguarding Intangible Cultural Heritage', *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 115:3, 2014, p. 249-256; M. Jacobs, 'Bruegel and Burke were here! Examining the criteria implicit in the UNESCO paradigm of safeguarding ICH: the first decade', *International Journal of Intangible Heritage* 9, 2014, p. 100-118.

chairs emerging the last few years, that are connected to the culture sector or even to safeguarding intangible cultural heritage and the UNESCO 2003 Convention in particular.⁶

There are many possibilities for the further strengthening of the ‘weak ties’ in the UNESCO network, like for instance NGOs, museums, UNESCO chairs and other research clusters, CGIs and other stakeholders. One of the hopes for initiatives like this publication and, indeed, the *Intangible Cultural Heritage and Museums Project* and the vast network of collaborators and enthusiasts behind it, is that there will be stimulating opportunities for actually activating this and other ‘third spaces’ in the heritage sector, both in and outside Europe. In 2019 the Council of Europe gave several interesting recommendations in its Resolution 2269 *Safeguarding and enhancing intangible cultural heritage in Europe*. They call for governments and other actors to, for instance, create chances and levers, e.g. for museums: “5.2.4. provide incentives and funding for multi-stakeholder co-operation projects and effective platforms for sharing expertise and experience; in this context, provide training and incentives for local ICH stakeholders and ICH mediators to enhance co-operation”.⁷ Why this is a good idea, how to do it and what could be the outcome can be discovered, among other insights and challenges in this special issue on *Transforming, Not Saving: Intangible Cultural Heritage, Museums and/or the World*.⁸

6 *The UNESCO chairs & UNTWIN Network Programme*, https://en.unesco.org/system/files/unesco_chair_brochure_en.pdf (30/07/2020).

7 See Council of Europe, Parliamentary Assembly, *Resolution 2269 (2019) Safeguarding and enhancing intangible cultural heritage in Europe*. s.l., 2019. Available online via: <https://pace.coe.int/pdf/2429d5ae5be465ca6cbfe27846103fc7545be5b43326667a8259ffe25682ae848428feba12/resolution%202269.pdf> (26/07/2020); see also M. Jacobs, ‘Words matter... The Arsenal and the Repertoire: UNESCO, ICOM and European Frameworks’, *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 121:3, 2020,

8 Marc Jacobs, Jorijn Neyrinck and Evdokia Tsakiridis – guest editors of this special issue of *Volkskunde* – would like to express their thanks to Eveline Seghers who co-edited this volume.

Figure 1. IMP – a space for dialogue and networking (IMP BE, 2019). Photo: Sophie Nuytten
Foto 1. IMP – Ruimte voor dialoog en netwerken (IMP BE, 2019). Foto: Sophie Nuytten

Figure 2. Developing a toolkit on safeguarding intangible heritage and museums (IMP CH, 2018). Photo: Joel Schweizer
Foto 2. Ontwikkelen van een gereedschapskist over het borgen van immaterieel erfgoed en musea (IMP CH, 2018). Foto: Joel Schweizer

Figure 3. The Concluding Symposium of IMP gathered students, policy makers, practitioners of intangible heritage and museum experts (Brussels, 2020). Photo: Sophie Nuytten

Foto 3. Het slotsymposium van IMP brengt studenten, beleidsmakers, beoefenaars van immaterieel erfgoed en museum professionals bij mekaar (Brussel, 2020). Foto: Sophie Nuytten

Figure 4. Book cover: *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century.*

Foto 4. Boekomslag: *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*

Figure 5. The IMP Steering Group and Think Tank present the Companion during the Concluding Symposium of IMP (Brussels, 2020). Photo: Sophie Nuytten

Foto 5. De Denktank en Stuurgroep van IMP presenteren de 'compagnon' tijdens het slotsymposium van IMP (Brussel, 2020). Foto: Sophie Nuytten

---

Het borgen van immaterieel cultureel erfgoed en musea

Een kruispunt van verschillende projecten en trajecten

Deze speciale aflevering van *Volkskunde* is een wetenschappelijke uitloper en resultaat van de samenwerking tussen verschillende actoren van het IMP project en de UNESCO Leerstoel voor kritische erfgoedstudies en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed van de Vrije Universiteit Brussel.

IMP staat voor het Immaterieel Cultureel Erfgoed en Musea Project (*Intangible Cultural Heritage and Museums Project*). Het project is een initiatief van Werkplaats immaterieel erfgoed in België, KIEN (Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland) in Nederland, SIMBDEA (een netwerk voor museografie en voor de omgang met wat vandaag immaterieel erfgoed wordt genoemd maar hier omschreven wordt als ‘demo-etno-antropologische goed(er)en’; Società Italiana per la Museografia e I Beni Demoetnoantropologici) in Italië, het Verbond van Musea (Verband der Museen der Schweiz) in Zwitserland, en het Centrum voor Immaterieel Cultureel Erfgoed in het Huis van Culturen in de wereld (Maison des Cultures du Monde-Centre Français du Patrimoine Culturel Immatériel) in Frankrijk. Samen dienden ze met succes een subsidieaanvraag in voor financiering bij het Creative Europe programma van de Europese Unie. Ze ontvingen ook cofinanciering van de Vlaamse overheid voor de realisatie ervan.

Het project werd ook ondersteund en nauwgezet opgevolgd door twee grote museumnetwerken, ICOM (International Council of Museums) en NEMO (Network of European Museum Organisations). We willen benadrukken én toejuichen dat deze organisaties, net als UNESCO, actief betrokken waren. In de bijdrage van Hanna Schreiber in dit themanummer, worden documenten, verklaringen en publicaties van NEMO onderzocht die dateren van voor de aanvang van IMP: toen leek het borgen van immaterieel cultureel erfgoed nog niet echt hoog op de mentale radar of de agenda te staan. Het consulteren van de website van NEMO in 2020 en de actieve participatie van vertegenwoordigers van NEMO in IMP doen verhopelijk dat het borgen van immaterieel erfgoed voortaan wel meer tot het referentiekader van het netwerk behoren. Zoals we zullen ontdekken in deze bundel, was ICOM actief betrokken bij de discussie over het immaterieel cultureel erfgoed-paradigma in de jaren voor en na het aannemen van de UNESCO Conventie voor het borgen van immaterieel cultureel erfgoed van 2003. We hopen dat het traject rond IMP, en ook deze en

andere publicaties de aandacht en belangstelling in de museumwereld terug zal aanzwengelen.

Van bij de aanvang van het project was er ook steun van het ICHNGO FORUM, dat onder andere actief is binnen UNESCO. Het is het internationaal netwerk en platform van niet-gouvernementele organisaties die geaccrediteerd zijn volgens de procedure beschreven in de Conventie van 2003 en de bijhorende Operationele Richtlijnen. Vier van de vijf net voorgestelde kernpartners zijn zelf door UNESCO geaccrediteerde NGO's.

Het Europese project liep van 2017 tot 2020. Het team organiseerde vijf internationale conferenties en vijf expertbijeenkomsten in de verschillende landen die meededen en dan ook nog een slotconferentie in Brussel. De thema's van de vijf bijeenkomsten, steeds in verband met musea en het borgen van immaterieel erfgoed uiteraard, waren: diversiteit (Rotterdam, 2017), participatie (Palermo, 2018), verstedelijkte samenleving (Bern, 2018), innovatie (Aubusson, 2019) en cultuurbeleid (Mechelen, 2019). Bovenop deze reeks tweedaagse sessies, was er op 26 februari 2020 te Brussel ook nog een afsluitend internationaal symposium *Museums and intangible heritage: towards a third space in the heritage sector*. IMP sponsorde verder vijf co-creatieprojecten van musea en 'beoefenaars' ('practitioners') van immaterieel cultureel erfgoed. Het bood een podium voor museale en immaterieel erfgoednetwerken in België, Frankrijk, Nederland, Zwitserland en Italië. IMP mobiliseerde verder zowel onderzoekers verbonden aan universiteiten als vele andere erfgoedexperten.

Al deze inspanningen resulteerden in een speciale webstek (www.ICHandmuseums.eu), een 'gereedschapskist' met voor de praktijk bruikbare tips en instrumenten en een serie van gepubliceerde teksten, waarbij vooral een stevig onderbouwde bundel moet vermeld worden: *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*.¹ Deze publicatie verscheen onder de redactionele begeleiding van Tamara Nikolić Đerić, Jorijn Neyrinck, Eveline Seghers en Evdokia Tsakiridis. Ze is gratis beschikbaar. Dat boek kan ook beschouwd worden als een 'compagnon' voor en met dit speciale nummer van *Volkskunde*, dat de volgende slagzin meekreeg: *Transformeren, niet reddend/bewaren: immaterieel cultureel erfgoed, musea en/of de wereld*.

Gedurende de vijf tweedaagse sessies en het internationale slotsymposium in 2017, 2018, 2019 en 2020, presenteerden vele onderzoekers (en anderen) papers, lezingen en andere interventies. Er zijn rapporten beschikbaar op de IMP webstek, in sommige gevallen in de vorm van video- of geluidsopnames. Maar het mag duidelijk zijn dat nog lang niet alle bijdragen gepubliceerd werden. Verbonden aan het project, was er ook een Denktank actief, die op verschillende manieren bijdragen levert, met gesprekken en lezingen, voorlopige conclusies en discussies.

1 T. Nikolić Đerić e.a. (eds.), *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*. Bruges, 2020. Dit boek, alsook de Nederlandstalige samenvatting ervan, kan samen met handige instrumenten en vele andere documenten gratis opgehaald worden via www.ICHandmuseums.eu/en/imp-toolkit.

In de bijeenkomsten van de leden van de Denktank en de Stuurgroep van IMP, rijpte het idee om nog een extra neerslag te voorzien, extra onderzoeksoutput, bovenop de toolkit en de andere voorziene publicaties. In 2020 werd een uitgebreid artikel over het project gepubliceerd in het *International Journal of Intangible Heritage*, wat een output in het Engels en het Koreaans oplevert.² Daarin bespreken de auteurs de resultaten van het project, met bijzondere nadruk op de ‘third space’-benadering. Dit moet niet alleen begrepen worden als een tussenzone of overlappende deelverzameling, een snijpunt, een ‘intersectie’, waar museumpraktijken en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed in elkaar vervlechten, maar ook als een constructie met theoretische uitlopers geïnspireerd door Homi K. Bhabha en anderen. Dit theoretische referentiekader is ook sterk aanwezig in de IMP ‘compagnon’-publicatie. In dit speciale nummer zullen we nog verschillende andere concepten en perspectieven aanreiken die deel kunnen uitmaken van de theoretische gereedschapskist.

Verschiedene artikels van deze *Volkskunde*-aflevering werden in een eerdere versie gepresenteerd, tijdens het afsluitende IMP symposium of gedurende de voorgaande sessies. Andere artikels waren specifiek geschreven voor dit speciale nummer, onder andere om de reeks casestudies aan te vullen die al in de IMP compagnon zijn gepubliceerd. Zoals we al eerder benadrukten, is het de bedoeling met dit nummer van *Volkskunde*, het artikel in het *International Journal of Intangible Heritage Studies* en de publicatie *Towards a Third Space in the Heritage Sector*, het thema van ‘musea en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed’ op de agenda te zetten van museologie, antropologie, volkskunde, kritische erfgoedstudies en andere transdisciplines. Het nummer werd gelanceerd naar aanleiding van de vijfde tweejaarlijkse globale conferentie van de Association of Critical Heritage Studies (ACHS) in Londen in augustus 2020, die uiteindelijk, omwille van de COVID-19 pandemie online heeft plaatsgevonden.

De andere partner (en co-sponsor) in dit publicatieproject in *Volkskunde* is de UNESCO Leerstoel voor kritische erfgoedstudies en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed in de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de Vrije Universiteit Brussel. Het werk, de projecten en de plannen van de UNESCO leerstoel werden in een vroeger nummer van dit tijdschrift al uitvoerig gepresenteerd en besproken.³ De houder van de leerstoel was lid van de Denktank van IMP en leverde een bijdrage in diverse expertsessies,

- 2 J. Neyrinck, E. Seghers en E. Tsakiridis, ‘At the interface between living heritage and museum practice: dialogical encounters and the making of a “third space” in safeguarding heritage’, *International Journal of Intangible Heritage* 15, 2020, p. 61-85.
- 3 M. Jacobs e.a., ‘Internationale netwerking, duurzame ontwikkeling en evoluerende kaders. Het programma van de UNESCO-leerstoel voor kritische erfgoedstudies en het borgen van immaterieel cultureel erfgoed aan de Vrije Universiteit Brussel’, *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 120:2, 2019, p. 179-191.

conferenties en de IMP ‘compagnon’-publicatie.⁴ Een van de specifieke doelen in het project van de UNESCO leerstoel is te pleiten voor het gebruiken van de kader-conventie van Faro (Council of Europe’s Framework Convention on the value of cultural heritage, Faro 2005), voor het belang van artikel 15 van de Conventie van 2003 en het betrekken van gemeenschappen, groepen en individuen (afgekort CGIs, van het Engelse “communities, groups and individuals”), voor het potentieel van de ethische instrumenten van de Conventie van 2003 en voor het onder ogen zien van de impact van de 2003 Conventie in globaal en globaal erfgoedbeleid en de rol die het borgen van immaterieel cultureel erfgoed daarin speelt.⁵ Er is de voorbije jaren ook een netwerk van UNESCO-leerstoelen ontstaan, die verbonden zijn met de cultuursector en met het borgen van immaterieel cultureel erfgoed in het algemeen en de UNESCO 2003 Conventie in het bijzonder.⁶

Er zijn vele mogelijkheden voor het versterken van de ‘zwakke verbanden’ (in het Engels verwijst de sterkte van *weak ties* naar een beroemd essay van Mark Granovetter die duidelijk maakte hoe belangrijk die verbanden en zijpaden eigenlijk zijn) in het UNESCO-netwerk, zoals bijvoorbeeld de niet-gouvernementele organisaties, musea, UNESCO-leerstoelen en onderzoeksclusters, CGIs en andere stakeholders. Een van de verwachtingen van publicaties zoals deze die u aan het lezen bent, of, jazerker het *Intangible Cultural Heritage and Museums Project* en het bestaan van een uitgebreid netwerk van medewerkers en andere enthousiastelingen die daar achter zitten, is dat er stimulerende kansen en opportuniteiten ontstaan voor het effectief activeren van dergelijke contactzones – *third spaces* – in de erfgoedsector, zowel binnen als buiten Europa. In 2019 gaf de Raad van Europa al een reeks interessante aanbevelingen in de Resolutie 2269 *Safeguarding and enhancing intangible cultural heritage in Europe*. Daarin werden overheden en andere actoren opgeroepen om kansen en hefboomen te creëren; bijvoorbeeld voor musea: “5.2.4. aanmoediging en financiering voorzien voor projecten van samenwerking tussen meerdere stakeholders en voor effectieve platformen voor het delen van expertise en

4 M. Jacobs, ‘CGIs and Intangible Heritage Communities, Museums engaged’, in: T. Nikolić Đerić e.a. (eds.), *Museums and Intangible Cultural Heritage: Towards a Third Space in the Heritage Sector. A Companion to Discover Transformative Heritage Practices for the 21st Century*. Bruges, 2020, p. 38-41; M. Jacobs, ‘As well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith’, in: Nikolić Đerić, *Museums*, p. 47-49.

5 Zie in dit verband M. Jacobs, ‘Article 15. Participation of Communities, Groups, and Individuals. CGIs, not just “the Community”’, in: J. Blake en L. Lixinski (eds.), *The 2003 UNESCO Intangible Heritage Convention. A Commentary*. Oxford, 2020, p. 273-289; M. Jacobs, ‘La sauvegarde du patrimoine culturel immatériel et l’éthique’, in: F. Lempereur (ed.), *Patrimoine culturel immatériel*. Luik, 2017, p. 247-259; M. Jacobs, ‘The Spirit of the Convention: Interlocking Principles and Ethics for Safeguarding Intangible Cultural Heritage’, *International Journal of Intangible Heritage* 11, 2016, p. 71-87; M. Jacobs, J. Neyrinck en A. Van der Zeijden, ‘UNESCO, Brokers and Critical Success (F)Actors in Safeguarding Intangible Cultural Heritage’, *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 115:3, 2014, p. 249-256; M. Jacobs, ‘Bruegel and Burke were here! Examining the criteria implicit in the UNESCO paradigm of safeguarding ICH: the first decade’, *International Journal of Intangible Heritage* 9, 2014, p. 100-118.

6 *The UNESCO chairs & UNITWIN Network Programme*, https://en.unesco.org/system/files/unesco_chair_brochure_en.pdf (30/07/2020).

ervaring; in deze context, bijvoorbeeld voor het mogelijk maken van training en impulsen voor lokale immaterieel cultureel erfgoed-stakeholders en bemiddelaars om samenwerking te versterken.”⁷ Waarom dat een goed idee is, hoe dat zou kunnen gedaan worden en wat daarvan de resultaten zouden kunnen zijn, kan men, samen met andere inzichten en uitdagingen, ontdekken in dit speciale nummer rond *Transformeren, niet redden/bewaren: immaterieel cultureel erfgoed, musea en/of de wereld*.⁸

7 Zie Council of Europe, Parliamentary Assembly, *Resolution 2269 (2019) Safeguarding and enhancing intangible cultural heritage in Europe*. s.l., 2019. Online beschikbaar via: <https://pace.coe.int/pdf/2429d5ae5be465ca6cbfe27846103fc7545be5b43326667a8259ffe25682ae848428feba12/resolution%202269.pdf> (26/07/2020); M. Jacobs, ‘Words matter... The Arsenal and the Repertoire: UNESCO, ICOM and European Frameworks’, *Volkskunde. Tijdschrift over de cultuur van het dagelijks leven* 121:3, 2020.

8 Marc Jacobs, Jorijn Neyrinck and Evdokia Tsakiridis – gastredacteuren van deze special issue van *Volkskunde* – danken graag Eveline Seghers voor haar redactioneel werk.

